

KÄSIKIRJA OPETUSLUPAOPETTAJALLE

OPETA LÄHEISESI AJAMAAN.

Autokoulun opetussuunnitelma kotikäyttöön — kahdeksan lukua, harjoituspaikat, yleisimmät virheet ja seurantasivut.

Sisällys

Sinusta tulee ajo-opettaja	3
Näin käytät tätä kirjaa	5
Opetuslupapolku — 10 askelta ajokorttiin	8
Ennen ensimmäistä ajotuntia	10
Opettajan vastuu	12
Meidän sopimus	14
Ensimmäinen ajotunti minuutilleen	16
1. Tutustuminen autoon	18
2. Käsittelyharjoitukset	23
3. Liikenteessä ajaminen	27
4. Kaupungissa ajaminen	34
5. Maantiellä ja moottoritiellä	44
6. Pimeällä ja liukkaalla	48
7. Taloudellinen ja ennakoiava ajaminen	52
8. Itsenäinen ajaminen	54
Vianetsintä — oire, syy ja korjaus	58
Hätätilanteet	62
Väistämissäännöt yhdellä silmäyksellä	63
15 valmista ajotuntisuunnitelmaa	65
Teoriaosaamisen tarkistuslista	67
Kohti tutkintoa	69
Usein kysytyt kysymykset	71
Harjoitusajokoe	73
Ajokoepäivä opettajalle	74
Hinnat, määräajat ja lakimuutokset	75
Sanasto	77
Ajopäiväkirja ja edistymisen seuranta	79

Kirja seuraa AjoMesta-opetussuunnitelmaa — samaa runkoa
opettajamme käyttävät päivittäin.

Viisi periaatetta, jotka kannattaa lukea kahdesti

Kärsivällisyys on tärkein työkalusi

Oppimisnopeus vaihtelee valtavasti. Yhdellä oppilaalla käsittelyharjoituksiin menee kolme tuntia, toisella yksi. Sama oppilas voi olla nopea käsittelyssä ja hidas risteyksissä. Kumpikaan ei kerro mitään siitä, millainen kuljettaja hänestä lopulta tulee. Parhailla opettajilla on hyvät hermot, eikä niitä voi olla liikaa.

Hyvä tunnelma on oppimisen ehto

Jos autossa on kireä ilmapiiri, oppiminen käytännössä pysähtyy. Jännittynyt ihminen ei havainnoi eikä muista. Kun huomaat äänensävyä kiristävän, aja rauhalliseen paikkaan, pysähdy ja jutelkaa hetki muusta. Se on tehokkaampaa kuin puristaa loppuun asti.

Aloita aina helposta

Joka ainoassa aiheessa: ensin tyhjä parkkipaikka, sitten hiljainen asuinalue, sitten keskusta. Ensin rauhallinen risteys, sitten vilkas. Ensin päivällä, sitten pimeällä. Oppilaan pitää saada onnistua ennen kuin vaikeutta lisätään.

Kerro etukäteen, korjaa jälkikäteen

Ohjeet annetaan ennen tilannetta, ei sen aikana. Kesken risteyksen huudettu neuvo tulee aina liian myöhään ja säikäyttää. Jos tilanne yllättää, anna vain lyhyt kommento ("jarru", "pysähdy") ja käy asia läpi vasta kun auto on pysähtynyt.

Opetä yksi asia kerrallaan

Ihminen pystyy korjaamaan yhtä asiaa kerrallaan. Jos ajon jälkeen luettelet kuusi virhettä, oppilas muistaa niistä nolla ja tuntee epäonnistuneensa. Valitse tärkein, kerro se ja jätä loput seuraavaan kertaan.

**Opetuslupaopettajan tärkein taito ei ole ajaminen.
Se on **maltaa olla puuttumatta** silloin, kun oppilas on jo
korjaamassa virhettään itse.**

Ennen ensimmäistä tuntia

Meidän sopimus

Opetuslupa koettelee myös välejä. Nämä kuusi sääntöä eivät ole muodollisuus — ne ovat syy siihen, että ajotunnit pysyvät ajotunteina eivätkä muutu riidoiksi. Lukekaa ne yhdessä ääneen ja allekirjoittakaa. Palatkaa tälle sivulle silloin, kun jokin alkaa hiertää.

- 1 Autossa puhutaan vain ajamisesta. Kaikki muu jää auton ulkopuolelle.
- 2 Kumpi tahansa saa lopettaa ajotunnin milloin tahansa, eikä sitä tarvitse perustella.
- 3 Puhelimet ovat äänettömällä koko tunnin ajan — molemmilla.
- 4 Virheistä ei suututa. Ne ovat harjoituksen sisältö, eivät merkki epäonnistumisesta.
- 5 Jokainen ajotunti päätetään siihen, mikä meni hyvin.
- 6 Emme vertaa etenemistämme kenenkään toisen tahtiin.
- 7 Oppilas saa sanoa, jos opettaja opettaa huonosti. Se ei ole röyhkeyttä eikä huono asenne, eikä siitä tule seurauksia auton ulkopuolella.

LISÄÄMME OMAN SÄÄNTÖMME

OPETTAJA

OPPILAS

PÄIVÄYS

Johdanto

Sinusta tulee ajo-opettaja

Olet ottamassa vastuun siitä, että läheisestäsi tulee turvallinen kuljettaja. Se on iso asia — ja se on täysin opeteltavissa. Tämä kirja antaa sinulle saman rungon, jolla olemme opettaneet ajamaan tuhansia oppilaita Joensuussa.

Tämä ei ole viranomaisopas

Tämän kirjan on koonnut Autokoulu AjoMesta Nuutisen henkilökunta. Se ei ole viranomaisen julkaisu eikä korvaa lainsäädäntöä, vaan kertoo miten me itse

ENNEN ENSIMMÄISTÄ TUNTIA**Mitä opetyslupaopettajalta oikeasti vaaditaan**

Käyttöohje

Näin käytät tätä kirjaa

Jokainen luku on rakennettu samalla tavalla. Kun opit rakenteen kerran, löydät etsimäsi nopeasti myös keskeltä ajotuntia.

Tavoite

Mitä oppilas osaa luvun jälkeen.

Harjoituspaikka

Millaisessa ympäristössä luku harjoitellaan.

24 VALMISTA SANAMUOTOA

Mitä sanoa — ja mitä jättää sanomatta

Milloin ajotunti keskeytetään

Nämä ovat rajoja, joista ei jousteta. Keskeyttäminen ei ole epäonnistuminen vaan turvallisuusratkaisu.

- Oppilas on väsynyt, sairas tai poikkeuksellisen kiihtynyt.
- Sinä itse olet väsynyt tai et pysty keskittymään täysillä.
- Sama vaaratilanne toistuu, vaikka se on käyty läpi – merkki siitä että taso on liian vaativa.
- Oppilas turhautuu tai lamaantuu niin, ettei kuuntele ohjeita.

MILLOIN AJOTUNTI KESKEYTETÄÄN
Viisi rajaa, joista ei jousteta

Käsi kirjoitus

Ensimmäinen ajotunti minuutilleen

Ensimmäinen ajotunti ratkaisee enemmän kuin mikään muu tunti. Sen jälkeen oppilas joko odottaa seuraavaa tai pelkää sitä. Tässä on runko, joka on toiminut kerta toisensa jälkeen. Varaa 60–90 minuuttia. Jos aika loppuu kesken, jätä loput seuraavaan kertaan – järjestys on tärkeämpi kuin se, että kaikki ehditään.

0–5**Ennen kuin nousette autoon****ENSIMMÄINEN AJOTUNTI MINUUTILLEEN****11 vaihetta, kellonajat ja repliikit**

3

Liikenteessä ajaminen

Ensimmäiset kilometrit oikeiden autojen seassa

Vaikeustaso

🕒 4–6 kertaa

Tässä luvussa: Nopeus hiljennetään ennen tilannetta, ei tilanteessa · Katse on tärkein yksittäinen asia · Jarru kuuluu alkuvaiheessa opettajalle · Opetuskolmio muuttaa muiden käytöksen · Vilkaisut, ei tuijotus · Kaistalla pysyminen · Nopeus ja turvaväli

🎯 Tavoite

Oppilas ajaa turvallisesti hiljaisessa liikenteessä: pitää kaistan, säätää nopeuden tilanteeseen, havainnoi laajasti, antaa merkit ajoissa ja pitää

📍 Harjoituspaikka

Hiljainen asuinalue, jossa on vähän liikennettä ja matalat nopeudet. Suunnittele reitti etukäteen ja aja se ensin itse. Käykää välillä parkkipaikalla

SOVI TÄMÄ ENNEN LIKENNETTÄ

Yksi asia, joka on käytävä läpi ennen ensimmäistä liikenneajoa

Hakuteos

Vianetsintä — oire, syy ja korjaus

Kun sama virhe toistuu, syy on harvoin se mikä näkyy päälle. Tämä osio on tarkoitettu selattavaksi silloin kun jokin ei etene: etsi oire, lue todellinen syy ja kokeile korjausta seuraavalla tunnilla.

AUTON KÄSITTELY**VIANETSINTÄ****20 oiretta, todellinen syy ja korjaus**

Turvallisuus

Hätätilanteet

Nämä tilanteet ovat harvinaisia — moni ajaa koko elämänsä kohtaamatta yhtäkään. Mutta jos sellainen tulee, silloin ei ehdi lukea ohjetta. Käykää ne läpi ääneen ennen kuin lähdette maantielle — puhuminen etukäteen on ainoa harjoittelu, joka näihin on olemassa.

Auto lähtee liikkeeseen

HÄTÄTILANTEET

Neljä tilannetta, joihin ei ehdi lukea ohjetta

Suunnitelma

15 valmista ajotuntisuunnitelmaa

Tämä on runko, ei aikataulu. Useimmat tarvitsevat samasta aiheesta useamman kerran ja se on täysin normaalia – älä siirry seuraavaan tuntiin ennen kuin edellisen tavoite täyttyy. Vaikeustasopallot kertovat kuinka vaativa asia on oppilaalle: yksi pallo on ensimmäisen tunnin tavaraa, viisi palloa vaatii kaiken aiemman hallintaa.

15 VALMISTA AJOTUNTIA**Aihe, paikka, tavoite ja vaikeustaso**

8

Itsenäinen ajaminen

Viimeinen askel ennen ajokoetta

Vaikeustaso

🕒 3–5 kertaa

Tässä luvussa: Opettajan rooli muuttuu · Reitin toteuttaminen ja eksyminen · Onko oppilas valmis ajokokeeseen?

🎯 Tavoite

Oppilas suunnittelee ja toteuttaa reitin itse, ennakoi liikennettä, toimii oikein eksyessään ja ajaa kokonaisen matkan ilman opettajan ohjeita.

📍 Harjoituspaikka

Tuntemattomat reitit, vaihtelevat ympäristöt ja eri vuorokaudenajat. Opettaja istuu vieressä hiljaa.

ONKO OPPILAS VALMIS?

Kuusi merkkiä siitä, että koe kannattaa varata

Työkirja

Harjoitusajokoe

Ennen oikeaa ajokoea kannattaa ajaa yksi harjoituskoe. Anna oppilaalle määränpää, istu hiljaa 45 minuuttia ja merkitse havainnot vasta jälkikäteen. Sarakkeet ovat: ✓ sujuu · ~ vaatii harjoitusta · X ei vielä.

Päivämäärä _____ Reitti _____ Kesto _____

HARJOITUSAJOKOE

16 kohtaa arvioitavaksi ennen oikeaa koetta

TÄMÄ OLI NÄYTE · KOKO KIRJA ON 84 SIVUA

Opetä läheisesi ajamaan.

Näit tästä muutaman sivun. Kirjassa on kahdeksan lukua pysäköintialueelta itsenäiseen ajoon, valmiit sanamuodot jokaiseen vaikeaan hetkeen ja työkirjaosiot, joihin merkitset edistymisen.

- **8 lukua** ensimmäisestä metristä ajokokeeseen
- **Vianetsintä:** oire, todellinen syy ja korjaus
- **15 valmista ajotuntisuunnitelmaa**
- **Harjoitusajokoe** ennen oikeaa koetta
- **24 valmista sanamuotoa** — ja mitä jättää sanomatta
- **Ensimmäinen ajotunti** minuutilleen
- **Ajopäiväkirja ja seurantalomake** täytettäväksi
- **Hätätilanteet ja opettajan vastuu**

49 €

Painettu kirja, 84 sivua, kotiin toimitettuna.

Tähän kirjaan on koottu se, minkä olemme oppineet satojen oppilaiden kanssa autokoulussa — sanamuodot jotka toimivat ja virheet jotka toistuvat. Ne eivät ole netissä eivätkä oppikirjoissa.

ajokorttivalmennus.fi

Autokoulu AjoMesta Nuutinen · Joensuu · 010 422 7300